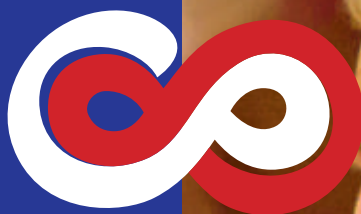

Kajuit Nieuws

kerst
2013

Spreekbuis van Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100
jaargang 55 - nummer 2

OUDE ZIJDS 100

Vreugde-vol-leven:
als je danst,
vergeet je je zorgen

Colofon

Mensen uit alle hoeken van de samenleving vormen samen Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100. In de binnenstad van Amsterdam en daarbuiten willen wij in leven en werken het evangelie van Jezus Christus present te stellen. Oudezijds 100 biedt concreet hulp door inloop, maatschappelijke opvang, begeleid wonen, medisch maatschappelijke werk en medische zorg voor onverzekerden. De woongemeenschap functioneert hierin als groot gezin en oefenschool, die de hulpverlening ondersteunt. Van meet af aan is de gemeenschap een plek waar christenen van verschillende achtergronden hun dagelijks leven delen. Als werkplaats voor oecumene zoeken we wat ons samenbindt. Gemeenteit Spe Gaudentes vormt de kern van het grotere geheel van Oudezijds 100 en draagt verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de gemeenschap.

Abonnement & informatie

Een abonnement op KajuitNieuws kan ieder moment ingaan. Neem contact met ons op en u krijgt KajuitNieuws thuisgestuurd. De richtprijs is € 10,-. Wilt u meer weten over onze gemeenschap? Neem een kijkje op onze website www.oudezijds100.nl of neem contact met ons op (zie achterzijde). We sturen u graag informatie toe.

Acceptgiro

U kunt ons helpen door voor ons te bidden, ons werk financieel te ondersteunen of als vrijwilliger met ons mee te werken in Amsterdam en Maria ter Claesze (Friesland). Met de bijgevoegde acceptgiro kunt u

- giften overmaken voor het KN-abonnement
- giften overmaken ten bate van ons werk

Productie

Dit nummer van KajuitNieuws werd opgemaakt en gedrukt bij Weevers Grafimedia te Vorden. Redactie en logistiek: zr Rosaliene Israël sg, Matthijs Kronemeijer tg, Iain Majcher dg, zr Dorothea Mulder-Derks sg, Lobke Timmerman tg, Christian Weststrate dg en Annette de Zwart dg.

Inhoudsopgave

Vriendenbrief	3
Welkom & afscheid	5
Thema hulpverlening	6
Impressie Jubileum 30 jaar Kruispost	10
Boekbespreking	12
Column Kruispost	13
Kroniek	15

Vriendenbrief

Spe Gaudentes: vreugde-vol-leven

Amsterdam, december 2013

Mijn eerste vriendenbrief als prior van gemeenschap
Spe Gaudentes

Aan allen, verbonden met Gemeenschap Oudezijds
100,

Op 21 juni 1983 deed ik mijn entree op Oudezijds 100: de dag van de opening van Kruispost. Een bijzondere en vreugdevolle dag! **Vreugde** vanwege alle wonderbaarlijk ontvangen steun die de medische post mogelijk had gemaakt. Tegelijkertijd was er natuurlijk de wrange waarheid dat dit nieuwe initiatief blijkbaar nodig was (en is), omdat de reguliere gezondheidszorg letterlijk te ver verwijderd was geraakt van zijn patiënten. Het kleine Binnen-Gasthuisziekenhuis in het centrum had plaats moeten maken voor het Academisch Medisch Centrum aan de buitenrand van de stad. Dit was één van de redenen voor het oprichten van Kruispost. Nu, dertig jaar later, lees ik in de krant:

“Het Nederlandse zorgstelsel is doodziek. Winst maken is belangrijker geworden dan zorgverlening. Het aantal declareerbare behandelingen is voor de beoordeling van het functioneren van artsen maatgevend geworden. Niet het aantal brieven en kaarten van dankbare patiënten aan het prikbord in de wachtkamers.”¹

De gezondheidszorg is niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk ver van zijn patiënten af komen te staan. Het lijkt of de nieuwe dogma's van winst, efficiency en marktwerking begrippen als zorg, aandacht, hulpverlening, menselijkheid en idealisme volledig hebben overwoekerd. Een tendens die zich natuurlijk niet beperkt tot de zorg: alles is verworden tot 'product' met al dan geen 'winstcapaciteit', onder het mom van efficiëntie en transparantie. Zorginstellingen zijn bedrijven geworden met een 'output'-afhankelijke financiering, die geen andere keuze overlaat dan het vervatten van zorg in meetbare eenheden.

Welvaart of welzijn?

Maar is gezondheid meetbaar? Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is gezondheid 'een toestand van vol-ledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn, niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijk gebreken'. Welzijn lijkt in onze maatschappij nogal eens verward te worden met 'maatschappelijke welvaart' die primair een financieel economische inslag heeft. De levensstandaard heeft lang ons gevoel

¹ De Telegraaf, 17.04.2013

de ontaarde techniek het gevoel voor arbeid en maat te verliezen, zo staat hij op het punt om in de ontaarde socialiteit het gevoel voor gemeenschap te verliezen, terwijl hij in de illusie van volkomen overgave aan de gemeenschap leeft.” Mensen lijken ook vandaag te willen schuilen in een wereld van illusie: de gefabriceerde, virtuele werkelijkheid van film, internet en social media. Maar is niet de echtheid van de werkelijkheid juist het mooiste? Is de echte zonsopgang niet adembenemender dan die van het scherm? Is het echte avontuur niet verrijkender dan het amusementspark? Is het niet fijner gezien te worden voor wie je bent, dan voor de identiteit die je jezelf aanmeet in de *virtual community*?

Vreugde-vol-leven

In dertig jaar wonen, werken en bidden in een levende gemeenschap op de Amsterdamse Wallen heb ik veel mensen mogen begroeten en voorbij zien gaan. Of het nu bankiers waren of daklozen, ongedocumenteerde vluchtelingen of jonge juristen, gewoon mensen, komend van verschillende wegen, allen hadden een zelfde vraag naar en behoefte aan betrokkenheid, saamhorigheid, erbij horen, thuis komen, zien en gezien worden: een *sense of belonging*. Dertig jaar leven in een community is een avontuur beleven: het avontuur van de ander werkelijk ontmoeten en in die ander mijzelf ontmoeten. Een avontuur met vallen en opstaan, maar wel in de volle realiteit. Een realiteit waar het niet gaat om de productie, maar om de kwaliteit, niet om winst, maar om zorg, niet om groter worden, maar juist om in het kleine groot te zijn. Leven in gemeenschap in de Amsterdamse binnenstad geeft mij die continue bevestiging, dat ik ergens thuishoor, mag samenzijn en behoren bij die anderen, maar bovenal krijg ik er de dagelijkse prikkel dat ik bij die Ander thuishoor.

van welzijn bepaald, in een tijd van economische crisis wordt dit maar al te duidelijk. Nu het allemaal niet meer vanzelfsprekend is, worden we ons bewust van het verschil tussen ‘welzijn’ en ‘welvaart’: het verschil tussen individueel en collectief, tussen wens en behoefte, tussen ongeremde jacht op steeds meer en waardigheid en tevredenheid. Ons welzijn, waardig samen leven, is aangetast door alle berichten over fraude en schandalen. We worden er ‘ziek’ van. De economische crisis laat zien dat wij niet anders zijn dan de oude heroïneverslaafde die manipuleert en steelt om aan zijn drugs te komen of anders ziek wordt, een cold turkey krijgt. Zowel de hulpverlening als de geschiedenis leert ons dat symptoombestrijding alleen maar van tijdelijk resultaat is, een schijn efficiëntie biedt.

Echtheid voor illusie

Martin Buber, ooggetuige van de ‘Grote Oorlog’ en de daarmee samenhangende economische en territoriale (lees ‘gemeenschaps’-)rivaliteit, schreef in zijn boek *Paden in Utopia*: “Zoals de mens op het punt staat om in

Mijn wens, aan het begin van mijn prioraat is dat ik samen met mijn broeders en zusters van de gemeenschap, deze prikkel mag doorgeven. De prikkel van de *sense of belonging*, de prikkel van **vreugde vol leven**. Die prikkel maakt dat wij allen in een tijd van economische crisis vele miljoenen bijeen kunnen brengen voor Syrische vluchtelingen en slachtoffers van de natuurramp in de Filipijnen. Die prikkel maakt dat wij zien en gezien worden, zoals de wijzen de ster zien en Christus ons ziet.

Ik wens een ieder een goede advent
en een gezegende Kerst.

*de Rijk Houtman, zg.
Prior*

Steun ons

Oudezijds 100 kan haar projecten en activiteiten in de binnenstad van Amsterdam vorm geven dankzij de inzet van vele vrijwilligers en de financiële steun van fondsen en donateurs. Op dit moment zijn wij op zoek naar financiële ondersteuning voor de verbouwing van het souterrain van het Catharinahuis (Oudezijds Voorburgwal 91). Van de (van overheidswege) verplichte restauratie van de fundering en stabilisatie van het gebouw, willen wij graag gebruik maken om het souterrain opnieuw in te richten ten behoeve van spreekuren voor juridische, psychologische en pastorale zorg. Uw steun is meer dan welkom!

Welkom en afscheid

Welkom

We mogen weer verscheidene nieuwe huisgenoten binnen Oudezijds 100 verwelkomen. Matthias en Lorna en hun dochtertje Louise wonen nu op 87. Tania is bij ons komen wonen en zij is inmiddels bevallen van haar dochtertje Chenaya. Agnes woont nu ook in het Vaderhuis en James is ondertussen doorverhuisd naar 95. Nora, een Hongaarse conservatorium-studente, heeft kennisgemaakt met de gemeenschap en gaat op 87 wonen. Arie is terug van weggeweest.

Afscheid

Rose Anne is voor een half jaar vertrokken naar Indonesië om daar stage te lopen in een kindertehuis. Gelukkig zal zij daarna weer bij ons terugkomen.

Veni, vidi, foetsie

Oude bekende Jens, uit Denemarken, heeft een maand bij ons gewoond en heeft hard gewerkt aan een tussenmuur op 95.

Thema hulpverlening

Dit jaar bestaat Kruispost, de medische hulppost van onze gemeenschap, 30 jaar. Op 30 november werd dit gevierd met de vertoning van een korte film over de vrijwilligers van Kruispost, gemaakt door Bureau Aardewerk. Ook het thema hulpverlening staat vanwege dit jubileum in het kader van Kruispost. De redactie interviewde Hasmik, die via Kruispost bij Oudezijds 100 terecht is gekomen, en dr. Hannie van der Wensch, de coördinerend arts van Kruispost.

In gesprek met ... Hasmik

Kun je iets vertellen over jezelf en je achtergrond?

‘Ik ben Hasmik en tien jaar geleden, precies op 17 november 2003 kwam ik hier naartoe. Ik heb twee kinderen, Angela is veertien en Norair is twaalf jaar. Ik ben geboren in Armenië, mijn kinderen zijn in de Oekraïne geboren. Mijn man is daar in 2002 bij een auto-ongeluk omgekomen. In Nederland woonde al een broer van mij. Hij heeft mij geholpen om naar Nederland te komen.’

Hoe verging het je in Nederland?

‘Mijn asielaanvraag werd afgewezen. Toen ben ik met mijn kinderen in Amsterdam terechtgekomen. Zij werden opvangen in een pleeggezin. Ik sprak geen Nederlands en woonde dan weer hier, dan weer daar. Ik zag mijn kinderen maar een keer per maand en ik was ongelukkig. Ook mijn tweede aanvraag

werd afgewezen. Toen kwam ik bij het Victoriahotel een mevrouw tegen met een bord ‘Jesus loves you’. Zij kwam uit Zuid-Amerika en woonde zes jaar hier met een Nederlandse man. Ik vertelde haar over mijn situatie en toen bleek zij ook Russisch te kunnen spreken. Eindelijk had ik contact met iemand! Ze heeft met mij gebeden en is later met me meegegaan naar WOU (Werkgroep Opvang Uitgeprocedeerden). De WOU verwees me door naar de zusters Augustinessen, waar ik twee maanden heb gewoond. Na ook nog eens twee maanden in de Shelter gewoond te hebben, kwam ik in 2004 terecht bij Kruispost, omdat ik last had van een ontsteking bij mijn kies.’

Hoe verliep de kennismaking met Kruispost?

‘Op Kruispost ben ik geholpen door dr. Venneman. Ik had veel stress en kon niemand vertrouwen. Venneman heeft mij toen in contact gebracht met Ria Schelvis, een van de

maatschappelijk werkers. Ik heb haar mijn situatie verteld en ik bleef haar om de week spreken. Zij heeft gezorgd dat ik een kamer kon krijgen op Oudezijds 100. Dr. Venneman heeft me later ook geholpen door informatie te verstrekken over mijn medische toestand voor mijn tweede asielaanvraag.'

Hoe was het om bij Oudezijds 100 te wonen?

'Ik was heel erg blij dat ik hier terecht kon. Het was daarvoor gewoon geen leven. Sinds 13 februari 2007 woon ik bij Oudezijds 100. Ik vond het lastig om met al die onbekende mensen om te gaan en de kennismakingsperiode was echt heel erg wennen. Ik had hier nog niks, maar ik heb het toch volgehouden en ben aan de situatie gewend geraakt. Na een paar weken kwamen mijn kinderen weer bij mij wonen. Toen hebben we echt feest gevierd met heel veel mensen. Maar het was ook moeilijk. Ik kon niet goed Nederlands, de kinderen konden alleen maar Nederlands. Ik heb veel geleerd van Ria: hoe ik om moest gaan met mijn kinderen, hoe ik kon bijdragen aan de gemeenschap, helpen met koken en schoon-

maken. Ria nam afscheid in 2010. Dat vond ik heel erg jammer. Gelukkig hebben we wel contact gehouden. Op mijn verjaardag heeft Ria me nog gebeld. En op het jubileum van Kruispost zien we elkaar weer. Maar ik ben nu ook heel blij met Maria, mijn nieuwe maatschappelijk werker, en hoe ze mij geholpen heeft.'

Hoe gaat het nu met je en hoe kijk je naar de toekomst?

'Sinds deze zomer hebben we een verblijfsvergunning op basis van het kinderpardon. Mijn advocate, mevrouw Tan van Binnenstadadvocaten, die ik ken via Kruispost, heeft mij hierbij heel erg goed geholpen. Mijn droom is om een eigen huis te hebben. Als mijn Nederlands goed genoeg is, zou ik een opleiding willen doen om administratief medewerker te worden of een koksopleiding, want ik vind koken heel erg leuk. Natuurlijk wil ik in Amsterdam blijven, ik vind het een leuke stad. Als je, zoals in Armenië, met een grote familie bij elkaar woont, is het prima om op een rustige plek te wonen. Maar in mijn situatie is de drukke stad fijn. Ik ga jullie missen, jullie

zijn als familie voor mij geworden. Ik vind het heel jammer om jullie te moeten verlaten. Maar zo hoort het ook. Je moet verder.'

Ons jaarthema is vreugde-vol-leven, waar word jij blij van?

'Ik ben erg blij als ik maandag heb gekookt en we zitten met z'n allen aan tafel. Ik ben ook heel blij als we met elkaar iets vieren. Als in Armenië feest gevierd wordt, is er altijd muziek en dans. Met br Rik kan je heel goed dansen! Als er nog niemand danst, dan ben ik de eerste die gaat dansen. Zonder dans is er geen feest. Als je danst vergeet je wat er achter je is, vergeet je je zorgen.'

In gesprek met ... dr. Hannie van der Wensch

Al tweeëntwintig jaar is dr. Hannie van der Wensch (63) werkzaam op Kruispost. De laatste vijftien jaar is zij daar coördinerend arts.

Waarom wilde u arts worden?

'Op de basisschool was ik een goede leerling, maar op het lyceum begon ik te puberen en toen ik vijftien was, wilde ik van school. Mijn ouders stuurden mij toen naar een eenjarige elitaire huishoudschool in Haarlem. Samen met drie meiden die ik daar leerde kennen, besloot ik na dat jaar naar Amsterdam te gaan om daar leerling-verpleegkundige te worden. Toen ik op mijn eenentwintigste gediplomeerd verpleegkundige was, wilde ik toch meer intellectuele uitdaging en ben ik geneeskunde aan de UvA gaan studeren. Ik wilde niet alleen verplegen, maar ook het naadje van de kous weten.'

Hoe bent u bij Kruispost terechtgekomen?

'Na mijn afstuderen was het erg lastig om werk te vinden. Ik begon als vrijwilligster bij

de Witte Jas, een club die net als Kruispost hulp bood aan onverzekerden. Uiteindelijk ben ik via hen in 1991 bij Kruispost terechtgekomen. Ik deed in het begin het ochtendspreekuur en later ging ik meer organisatorische taken doen.'

Hoe is het werk op Kruispost in de loop der jaren veranderd?

'Het was in het begin veel kleinschaliger dan nu. We hadden bijvoorbeeld maar een stuk of tien patiënten per dag. Ook het team van artsen en receptionisten was veel kleiner, maar ze werkten vaker dan onze medewerkers nu. We hadden twee maatschappelijk werkers, Peggy Krol (nog steeds werkzaam bij het maatschappelijk werk, red) en Riekje van de Steenoven. In de loop der tijd is Kruispost steeds meer uitgebreid: er zijn nu vijfendertig receptionisten en veertig artsen, plus een aantal specialisten en een apotheker. Ook de focus in mijn eigen werk is veranderd: vroeger had ik directer contact met patiënten, nu heb

ik als coördinerend arts meer contact met de andere medewerkers en ben ik meer betrokken bij hun wel en wee. Ik adviseer de medewerkers zowel bij het medisch werk als bij het reilen en zeilen van de organisatie.

Verder is de doelgroep van Kruispost veelal de illegalen, maar de laatste tien jaar zien we bijvoorbeeld wel veel meer uitgeprocedeerde asielzoekers uit landen zoals bijvoorbeeld Sierra Leone.'

Welke ontmoeting met een patiënt op Kruispost is u altijd bijgebleven?

'Er zijn verschillende ontmoetingen die ik niet snel zal vergeten. Een ernstig geval dat me sterk is bijgebleven, was ook te zien in de documentaire over Kruispost: het verhaal van een bijna 'doorzichtige' man die zich op het spreekuur meldt en leukemie blijkt te hebben. Die man was zo ziek, maar verontschuldigde zich dat hij geen geld had. Hij riep veel medelijden bij me op. Net als de grote groep HIV-patiënten die we lang hebben gehad. Daar zaten heel zieke mensen tussen, zo benauwd en zwetend. Je kan niet alle patiënten even goed helpen, maar het is fijn als je iets voor ze kan betekenen. Net als op Oudezijds 100, evangeliseren we niet actief bij Kruispost. Ik herinner me echter het verhaal van een jongeman uit Schotland, die aan de harddrugs verslaafd was. Hij was net gestopt en kreeg daardoor huiduitslag, waarvoor hij op het spreekuur kwam. Toen hij weg was, kwam zijn wanhopige vader langs, die naar hem op zoek was. We hadden alleen geen idee waar zijn zoon kon zijn. Toen heb ik met die vader gebeden, meer kon ik niet doen. Enige tijd later heeft die vader zijn zoon weer gevonden. Die momenten blijven me bij.'

Welk aspect van het werken op Kruispost vindt u het mooist?

'Dat ik me er vanaf het begin als een vis

in het water voel. Ook de verstandhouding met de mensen hier die ik al heel lang ken, daar dank ik God voor.

De samenwerking met de mensen van Oudezijds 100 gaat makkelijk en is mooi. Door de link met de gemeenschap heb ik ook behoorlijk wat van het wel en wee van Oudezijds 100 meegemaakt, de kinderen zien opgroeien. Het voelt daarom heel vertrouwd. Soms kunnen mensen die zich aanmelden bij Kruispost ook doorstromen naar de opvang van de gemeenschap. Op die manier is bijvoorbeeld ook Hasmik op Oudezijds 100 terechtgekomen.'

Over 1,5 jaar gaat u met pensioen. Wat zou u uw opvolger mee willen geven?

Lachend: 'Laat je niet gek maken. Aan de ene kant moet je regie houden, maar het ook weer kunnen laten vieren. Geven en nemen, is ook wel een mooi motto. Je werkt met zo veel verschillende artsen die jarenlang een eigen praktijk hebben gehad. Die moet je niet steeds als een schooljuf vertellen wat ze wel en niet moeten doen.'

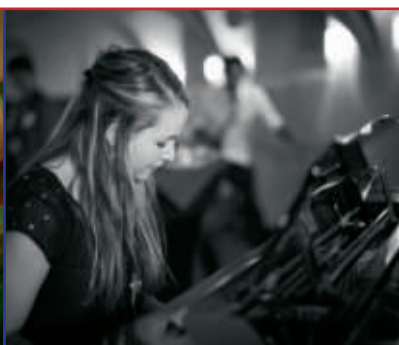
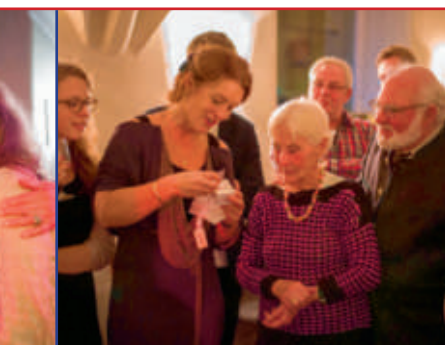
Het jaarthema van Oudezijds 100 is nu Spe Gaudentes: vreugde-vol-leven. Wat geeft vreugde in uw leven?

'Mijn grootste hobby is zingen. Dat geeft veel vreugde aan mijn leven. Met acht andere dames repeteren we nu bijvoorbeeld kerstliederen. Mijn zus en zwager en hun kinderen en mijn katten zijn ook een grote vreugde in mijn leven. Ach ja, er zijn veel dingen, hoor: koken, fietsvakanties, kleding kopen. Zo ben ik een echte schoenenverzamelaar: mijn collectie telt maar liefst vijftig paar! Daar word ik ook blij van.'

Impressie Jubileum 30 jaar Kruispost

Boekbespreking

De Zorgval

Af en toe nemen we in de KajuitNieuws een bespreking op van een boek dat aansluit bij het werken en leven van Oudezijds 100. Dit keer is dat *De Zorgval*. Het is een 'omkeerboek', met twee voorkanten. De twee auteurs, Christa Carbo en Andries Baart, beginnen dus allebei aan een kant: de één met praktijkverhalen over de zorg en de hulpverlening, de ander met theorie. Als omkeerboek is het een interessant experiment, dat alleen de kritische lezer niet helemaal bevredigt. Geen van beide auteurs neemt de tijd voor een nuchtere probleem-analyse, met als gevolg dat de lezer die zelf maar moet invullen op basis van alle voorbeelden en bespiegelingen. Dat is een van de redenen waarom het boekje mij wat teleurstelde, ondanks al het goede dat ook geboden wordt.

Andries Baart is bekend geworden vanwege de presentie-benadering, een breed toepasbare werkwijze in de zorgverlening die de relatie van professional en cliënt als uitgangspunt neemt. Baart is eerst hoogleraar geweest aan twee katholieke theologische instellingen en inmiddels hoogleraar 'Presentie en zorg' aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht. Zijn theorie spitst hij toe op wat hij noemt de 'zorgval', vergelijkbaar met de armoedeval: hoe mensen door teveel en te versnipperde zorgverlening verder in de problemen raken dan ze al waren. Hij bepleit herwaardering van kwetsbaarheid en emoties. Daarnaast bekritiseert hij enkele heersende denkbeelden in de zorg, vooral het maakbaarheidsdenken, en het vertrouwen op eigen kracht. Wat dat laatste betreft heeft Baart zeker een punt. Wie wil er een hulpverlener naast zich die zegt: 'ik zal jou eens in je kracht gaan zetten?' Dat is echter in feite wel de opdracht waarmee mensen op pad

worden gestuurd. Als ik denk aan een huisgenote van lang geleden, ex-psychiatrisch patiënt en WAJONG'er, dan zie ik dat op geen enkele manier werken. Er is wel kracht, maar die is niet zomaar zonder meer op te roepen.

Presentie is vanouds een kenmerk van het werk van Oudezijds 100. De werkwijze van Oudezijds 100 heeft dan ook enige overeenkomsten met wat Baart en Carbo bepleiten: in de wijk aanwezig willen zijn, het leven delen, niet van de korte termijn maar van de lange adem, oog voor kwetsbaarheid en wederkerigheid. Ook de misstanden in de zorg en de hulpverlening zijn verre van onbekend. Mensen raken maar al te gemakkelijk gevangen in een systeem waarin ze met veel mensen te maken krijgen, maar waar niemand echt met ze praat. Of het nu over medische zorg gaat, psychiatrische zorg of sociale zekerheid, ook sterke mensen kunnen zomaar in paniek raken en de greep op hun situatie verliezen.

Kenmerkend voor Oudezijds 100 is het zoeken naar een nieuwe werkelijkheid, die meer met het evangelische ideaal overeenkomt. Naar deze maatstaf gemeten is de presentie-benadering zoals Baart die verwoordt enerzijds onmisbaar, aan de andere kant verre van volmaakt. De presentiebenadering van Baart lijkt enigszins vervreemd van zijn christelijke wortels. Hij blijft met alle geleerdheid toch enigszins hangen in meegevoel en verontwaardiging. Hij redeneert uitsluitend vanuit het perspectief van de hulpzoekende en vat dit ook sterk moreel op, alsof het de enige norm is die ertoe doet. Het gevolg is dat alles wat niet aan het ideaal van 'goede zorg' beantwoordt, bijna meteen immoreel lijkt. Dat is te gemakkelijk.

Ook degenen die in een pervers systeem moeten handelen, als hulp- of zorgverlener, manager of beleidsmaker, hebben het recht begrepen te worden in de werkelijke keuzes en belangen die hun handelen bepalen. Dit ontbreekt en daardoor komt het alternatief van Baart niet goed uit de verf.

Kortom, het evangelische ideaal vraagt om een nog meer diepgravende analyse en kritiek van de huidige zorgpraktijk dan Baart – samen met Carbo – verschaft. Zijn theorie zou gebaat zijn met een kritische confrontatie met andere tradities van sociaal denken, protestants en rooms-katholiek, of seculier zoals *De fatsoenlijke samenleving* van Avishai Margalit. Maar iemand moet ergens beginnen en Baart en Carbo doen dat. *De Zorgval* doet een oproep voor compassie, het geeft een dringend noodzakelijk tegengeluid en biedt een groot aantal aanknopingspunten voor verbetering. Daarom is het toch de moeite waard.

De Zorgval. Amsterdam: Thoeis, 2013, € 19,95. ISBN 97890722198

Column Kruispost

Hoeveel kan een mens doorstaan..? Deel 1

In deze korte vervolgserie beschrijf ik summier het ware verhaal van de heer A.

De heer A. is geboren in de Maghreb. De Maghreb is een verzamelnaam voor de landen Libië, Tunesië, Algerije, Marokko en Mauritanië en betekent ‘het Westen’ of ‘plaats waar de zon ondergaat’, gezien vanuit Saoedi-Arabië.

Nederland kende in de tweede helft van de

twintigste eeuw twee belangrijke immigratiestromen. De instroom vanuit Turkije en die vanuit de Maghreb. In de jaren zestig van de vorige eeuw ontstond er een initiatief vanuit het bedrijfsleven om in samenwerking met de overheid de vacante arbeidsplaatsen in ons land op te laten vullen door mensen uit Turkije en Marokko. Daarvoor werden krachtige, gezonde

jonge mannen gerekruteerd die in ons land het zwaardere, vuile en ongeschoolde werk moesten gaan doen. De bedoeling was wel dat zij later, als zij niet meer nodig waren door onder andere de voortschrijdende technologie, zouden terugkeren naar hun moederland.

Deze immigratie verliep geordend en er werd voor redelijke huisvesting gezorgd. Óf bij particulieren óf in een groter verband zoals in het vroegere woonoord Atatürk in Amsterdam-Noord. In hun kielzog echter volgden vele honderden landgenoten zonder de vereiste wettelijke voorschriften, illegaal. Deze steeds groter wordende groep werd getolereerd. De meesten vonden werk en waren verzekerd als de werkgever bereid was sociale premies af te dragen.

Zo ontstonden er eind jaren zeventig twee categorieën buitenlandse werknemers. Een grote groep gedocumenteerden waarvan de meesten in Nederland bleven en hun gezinnen lieten overkomen - de gezinshereniging in het gastland - én de categorie gedoogden, de

illegalen. Deze laatste groepering ongeregistreerden neemt in de loop der jaren in aantal toe, doordat talrijke familieleden en dorpsgenoten hier een beter leven hopen te vinden.

Mede door een periode van werkeloosheid begin jaren tachtig besluit de overheid om in de jaren negentig de illegalen het recht op arbeid te ontzeggen, waardoor zij van het ene moment op het andere werden ontslagen en niet meer waren verzekerd tegen ziektekosten. Ontmoedigd en zonder vooruitzichten keerde menigeen terug naar zijn gezin in het thuisland, maar anderen bleven hier en werden de 'witte illegalen' genoemd, een illegaal die ooit wit heeft gewerkt. Dit is een omvangrijke groep mensen die vaak een beroep doet op vrijwel alle disciplines binnen de Kruispost.

Eén van hen is de heer A., waarover in een volgende bijdrage meer.

Willem Venneman,
huisarts

Kroniek

Delen en werken

Op 8 oktober was er, als onderdeel van het festival Nuit Blanche, kunst te zien in de kapel. De hele nacht konden mensen in de kapel ervaringskunst bekijken. De installatie heette 'Are you falling or are you flying?' Nadenkend over het volgen van Jezus kwamen deze metaforen naar voren: vliegen of vallen. Vliegen is heerlijk en vrij, vallen is onzeker en zonder grip. Tochgenoot Willemijn en collega-kunstenaar Gerard hebben deze kunst tentoongesteld.

Op 16 oktober heeft de gemeente in de Kapittelzaal een uitwisseling gehad met verschillende parochianen van de Nicolaasparochie.

Pieter heeft een groep Duitse theologen en predikanten van het seminarie Hofgeismar rondgeleid op 17 oktober. Ook heeft hij een groep Amerikanen van Redeemer City to City New York ontvangen.

Op donderdagavond 31 oktober heeft de jaarlijkse geloftebevestiging plaatsgevonden. Dit jaar was het een bijzondere geloftebevestiging, aangezien br Leo het prioraat heeft overgedragen aan br Rik. Tevens zijn er drie nieuwe tochtgenoten bijgekomen: Willemijn, Pieter en Lobke. Brenda en Matthijs blijven als tochtgenoot betrokken bij de gemeenschap.

zr Lyke is aanwezig geweest bij het lustrum van de Commanderiej.

Goed nieuws is dat we via fondsenwerving geld hebben gekregen voor nieuwe gordijnen. Inmiddels hangen in heel het Vaderhuis mooie witte gordijnen, die tevens goed zonverduisterend zijn.

br Rik heeft een groep van een bank- en woningbouwcorporatie ontvangen voor een managementtraining.

De Protestantse Gemeente Eindhoven heeft zr Rosaliene uitgenodigd om op 5 november een avond te verzorgen over heiligheid in het dagelijks leven. Op basis van voorbeelden uit het boek *Heilig. Gewoon nu* van Bert Dicou - die hiertoe tijdens zijn studieverlof bij Oudezijds 100 en op Maria ter Claesze inspiratie opdeed - is zr Rosaliene met de aanwezigen in gesprek gegaan.

Op 6 november hebben zr Dorothea, Willemijn en zr Rosaliene de kleine leefgemeenschappendag van de Konferentie van Nederlandse Religieuzen bezocht. Deze keer waren we te gast bij de Kapucijnen in Velp-Grave. En er was meer contact met andere gemeenschappen. Rie van de Hooge Berkt-gemeenschap uit Bergeijk heeft met name met ons meegeleefd in de week van de geloftebevestiging.

In de voorbereiding op het Generatie 2.0 event, dat gepland staat op 21 juni 2014, is op 16 november een aantal donateurs met hun volwassen kinderen op bezoek geweest om met bestuursleden van Oudezijds 100 van gedachten te wisselen over de mogelijkheden om toekomstige donateurs bij de gemeenschap te betrekken. In dat weekend heeft ook een viertal studenten van de Navigators Utrecht geklust in een appartement op nummer 95.

Ook op 16 november kwam Maaïke Wigboldus van Kerk in Actie langs met drie Chinese pastores. Deze pastores gaven aan dat zorg verlenen in China vaak een staats- of familie-aangelegenheid is. Ze kwamen hier ontdekken hoe de kerk diaconale projecten vorm geeft.

Op 20 november kwam het dispuut A.E.M.S.T.E.L. van de Navigators Amsterdam langs voor een rondleiding en bezoek aan het avondgebed. Ze maken geregeld gebruik van onze ruimtes, maar wisten nog niet precies wat we hier allemaal doen. Op 21 november kwam Ernst Meyknecht, regiomedewerker van de Dienst Diocesane Caritas van het bisdom Haarlem-Amsterdam, op bezoek om kennis te maken met Oudezijds 100.

Vieren

Sint Maarten is niet ongemerkt voorbijgegaan. Op 11 november hebben we weer traditioneel pannenkoeken gegeten. Na de

speciale kinder-kapeldienst zijn we langs de deuren gegaan met lampionnen en gezang in ruil voor een snoepje. Aan alle goede gevers werd door de kinderen een lichtje uitgedeeld, zo verspreidde zich het licht door de donkere buurt. Dit jaar deden opnieuw ouders en kinderen van de Sint Antoniuschool met ons mee. We sloten het Sint Maarten-feest af met warme chocolademelk in de Kajuit.

Op 30 november is in het Bethaniënklooster het jubileum van Kruispost gevierd. Kruispost bestaat dertig jaar en dat is gevierd met een lezing en het vertonen van een film over het werk van de vele vrijwilligers op Kruispost. Deze film werd gemaakt onder verantwoordelijkheid van Bob Aardewerk en is te vinden op de officiële Facebook-pagina van Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100.

Op 7 december is in de gemeenschap Sint Nicolaas gevierd. Toen was ook Jan, een ander vertrouwd gezicht uit de Hooge Berkt-gemeenschap, bij ons te gast. Gedichten, surprises en liederen maakten ook dit jaar weer het feest compleet.

Geboorte, doop en bruiloft

Op 14 oktober is geboren Chemaya, dochter van onze huisgenote Tania. Emma, dochter van huisgenoten Ton en Wiebke, is op 6 oktober

gedoopt in de Jeruzalemkerk. Douwe, zoon van br Sjoerd en zr Dorothea, is ook gedoopt en wel op 1 december in de Oude Kerk.

Op 17 november mochten we het twaalf-en-half-jarig bruiloftsfeest van zr Rosaliene en br Sjoerd vieren in de Oude Kerk met een vernieuwing van de huwelijksgeleden.

Meeleven

Emma, dochter van Ton en Wiebke, is geruime tijd voor onderzoek in het ziekenhuis opgenomen geweest. Op dit moment is ze weer thuis bij haar ouders.

Vooruitblik

We mogen uitkijken naar Kerst en het kerstkamp. Kerst zullen we in huis vieren met een feestelijk kerstdiner op 25 december en met het kerstkamp gaan we daarna op pad naar Friesland om ons te vermaken met spelletjes, gourmet, open haard en warme chocolademelk. Met Oud en Nieuw zullen we dan weer in Amsterdam zijn om hier te genieten van al het vuurwerk op de Wallen.

Vanuit Maria ter Claesze

‘Maria ter Claesze’ maakte een schijnbaar ongelukkige start dit jaar. sr Georgine was na de retraite uit Noorwegen ziek teruggekomen. Maar daardoor waren we wél thuis (als sr Georgine niet in het ziekenhuis lag). Het resultaat was, mede door de prachtige herfst, meer gasten dan ooit dit eerste kwartaal: ruim 600 bezoeken en tenminste 200 overnachtingen. Dat fr Rolf dit uitgebreide huishouden er niet bij kon doen, was iedereen duidelijk. Is ook gastvrijheid niet wederzijds?

De gasten hielpen werkelijk met alles: Frederik en Lucas in de moestuin, Toon hield het gras bij, Boskoop snoeide, Jelle stortte zich op de haveloze achterwand in het Tochthuisje, de appels werden geplukt en verwerkt door de oudere en jongere dames, Andries vulde het hout aan, dat er op de koelere avonden door vloog, Jacco stortte zich met Jelle op de sloten. Kortom: de jeugd liet zich van zijn beste kant zien. Reparaties werden gedaan, voor de winter werd alles klaargemaakt. Een hulp die helaas voor de kippen te laat kwam; roofdieren hadden het kippenhok op één na leeg! Desalniettemin wordt het kippenhok onder handen genomen. Ook de Pipowagen werd professioneel gerestoureerd en voor de Johanneshof, na een algemene inspectie, is een restauratieplan gemaakt. De electricien constateerde dat de electra van het hoofdgebouw van de Johanneshof het begeven heeft. Droef resultaat: te laat merken dat de vriezer ontdooit was, een vriezer vol vlees van de laatste slacht!

Van jong en oud kreeg fr Rolf kookles. Hij doet het nu geweldig!

Geweldig spannend voor het jonger goed was een heel harde storm, vier flinke eiken van de oprijlaan lagen over de weg, waarvan één van ons was. Het jong (en ouder) volk heeft keihard gewerkt om alles klein en opgeruimd te krijgen.

In de kapel (waar binnen de wilde pruimen gesnoeid zijn en het doek door Lydia gewassen is) was een dankdienst wel op zijn plaats als je tot de conclusie komt, dat een enorme tak krakend neerkwam waar jij een kwartier eerder stond!

Dankbaar zijn we ook voor de vele serieuze geloofsgesprekken, die we met al deze jongeren mochten hebben. Dankbaar voor de ongelooflijke verwennerij: stapels kaarten (en gebeden), lekkernijen (om op te kalefateren), fruit en boeken (om te studeren voor de toekomst?!).

Dankbaar zijn we voor allen die bereid waren bloed te geven. Dankbaar zijn we dat we door al die liefde weer overeind krabbelen en vol vreugde uitzien naar het weerzien met Charles, die we 8 december verwachten.

sr Georgine

Post scriptum

Graag vermelden we nog eens wat er de laatste tijd aan eigen handwerkprodukten uit onze shop beschikbaar is:

- een nieuwe serie wollen mutsen in vele variëteiten (onze eigen Jacobswol verwerkt door meerdere Friese vrijwilligers)
 - prachtig geweven Jacobswollen stoffen in diversen kleuren, geschikt voor mantels, rokken, bekleding en gordijnstoffen
 - en natuurlijk het gebruikelijke assortiment
- Steun de gemeenschap met uw aankoop!

Meer informatie? Neem dan contact op met Maria ter Claesze: 0516-577292.

OUDE ZIJDS 100

Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100
Oudezijds Achterburgwal 100
1012 DS Amsterdam
020 6266634
info@oudezijds100.nl
www.oudezijds100.nl

Voor giften:
Stichting Vrienden van Oudezijds 100
ING 56295
IBAN/SEPA NL80INGB 0000056295
BIC INGBNL2A